

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Zory Šmolkové a JUDr. Daniela Spratka, Ph.D., ve věci

žalobce: **M. L.**
zastoupený advokátem JUDr. Alfrédem Šrámkem
sídlem Českobratrská 1403/2, 702 00 Ostrava

proti
žalovanému: **Finanční úřad pro Moravskoslezský kraj**
sídlem Na Jízdárně 3162/3, 709 00 Ostrava

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 10. 2022, č. j. 3525069/22/3218-52521-810272, ve věci prominutí příslušenství daně

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 10. 2022, č. j. 3525069/22/3218-52521-810272, kterým žalovaný zamítl žádost žalobce o prominutí úroků z prodlení na doměřené dani z příjmů fyzických osob, za zdaňovací období 2014, 2015, 2016.

2. Žalobce namítl, že napadené rozhodnutí je nezákonné a nepřezkoumatelné, neboť žalovaný chybně posoudil ospravedlnitelný důvod prodlení v rozporu s pokynem GFŘ-D-47. Žalovaný chybně posoudil naplnění ospravedlnitelného důvodu prodlení, neboť nezohlednil způsob, jakým žalobci vznikla daňová povinnost, tj. v důsledku formálně chybně zpracovaných projektů ze strany jiného subjektu, a nikoliv jakýmkoliv jednáním samotného žalobce. Dle Žalobce se tedy jedná o výjimečný případ naplňující „jiný důvod prodlení“ ve smyslu pokynu GFŘ-D-47, k němuž měl žalovaný přihlídnout a měl žalobci, alespoň částečně úrok z prodlení prominout. Žalovaný se tedy nevypořádal s žalobcem uvedeným ospravedlnitelným důvodem prodlení, ani s ekonomickými a sociálními poměry žalobce zakládajícími tvrdost uplatněného úroku, a četností porušovaných povinností žalobcem při správě daní. Napadené rozhodnutí je dále v rozporu s rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 5. 9. 2017, č. j. 57 Af 21/2016-37.
3. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout. K žalobním námitkám žalovaný uvedl, že žalobcem uvedený důvod nebylo možno podřadit pod žádný z pokynem uvedených ospravedlnitelných důvodů, ani pod skutečnosti, jež by bylo možno typově podřadit pod § 259b odst. 2 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“). Je věcí žalobce, zda skutečnosti, na jejichž základě tvrdí daň v určité výši, řeší sám, nebo toto svěří jiné osobě, přičemž takové svěření nemění ničeho na odpovědnosti daňového subjektu za nesprávně tvrzenou (a dle toho uhrazenou) daň. Škoda vzniklá takto daňovému subjektu je přitom k řešení v rámci soukromoprávního vztahu mezi daňovým subjektem a zpracovatelem (a tedy nelze tento negativní důsledek přenášet na stát, který by měl vzniklý úrok prominout). K tíži žalobce jde, pokud s úhradou daně vyčkával až do výsledku odvolacího řízení. V situaci, kdy není shledán ospravedlnitelný důvod prodlení, je nadbytečné zkoumat otázku tvrdosti úroku dle § 259b odst. 3 daňového řádu a četnosti porušování povinností při správě daní daňovým subjektem dle § 259c odst. 1 téhož zákona. Povinnost vypořádat se se všemi důvody uvedenými v žádosti nelze interpretovat tak, že by správce daně musel věcně zkoumat každý jednotlivý daňovým subjektem uvedený důvod, a postačí, je-li z argumentace správce daně zřejmé, proč je určitý důvod již z hlediska typové charakteristiky nezpůsobivý ovlivnit výrok rozhodnutí.
4. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů - dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
5. Před samotným věcným posouzením žaloby soud uvádí, že podle § 259 odst. 4 daňového řádu proti rozhodnutí ve věci prominutí daně nebo příslušenství daně nelze uplatnit opravné prostředky. Žalobkyně tedy neměla k dispozici opravný prostředek, který by bylo nutné před podáním žaloby využít coby podmínku přípustnosti žaloby podle § 68 písm. a) s. ř. s.
6. Skutková stránka věci není sporná, takže soud jen stručně uvádí, že žalobce podal dne 19. 7. 2022 žádost o prominutí příslušenství daně, ve které mj. požádal o prominutí úroků z prodlení za výše uvedená zdaňovací období, a to v plném rozsahu. Správce daně vydal dne 17. 10. 2022 napadené rozhodnutí, jimž žádost o prominutí úroků z prodlení zamítl.
7. Krajský soud předesílá, že žaloba v této věci nejprve vymezuje napadené rozhodnutí, poté bez dalšího cituje relevantní zákonná ustanovení, literaturu, judikaturu a podzákonný předpis (pokyn GFŘ), takže část žaloby, obsahující konkrétní žalobní body, začíná až na str. 17, a touto částí žaloby se také soud zabýval. Krajský soud k tomu považuje za vhodné

připomenout judikaturu Nejvyššího správního soudu týkající se míry precizace žalobních bodů a vlivu precizace na následný přezkum správním soudem. V rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 – 78, bylo k této otázce konstatováno, že „míra precizace žalobních bodů do značné míry určuje i to, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane. Čím je žalobní bod - byť i vyhovující - obecnější, tím obecněji k němu může správní soud přistoupit a posuzovat jej. Není naprosto na místě, aby soud za žalobce spekulativně domýšlel další argumenty či vybíral z reality skutečnosti, které žalobu podporují. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by funkci žalobcova advokáta.“.

8. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí dospěl k závěru, že žalobce splnil první část podmínek pro prominutí, když daň, v důsledku jejíhož neuhrazení úrok vznikl, byla již uhrazena, a dále vyhodnotil, že u daňového subjektu a/nebo jeho statutárních orgánů neexistuje překážka prominutí podle § 259c odst. 2 a 3 daňového řádu. Žalovaný se v další fázi zabýval tím, zda byl naplněn ospravedlnitelný důvod prodlení ve smyslu § 259b odst. 2 daňového řádu. Zde dospěl k závěru, že jednak nebyl naplněn žádný z důvodů uvedených v příslušném pokynu GFŘ, jak byl žalovaným citován, a dále, že neshledal ani žádný jiný ospravedlnitelný důvod. Pokud žalobce argumentoval dobou daňové kontroly a odvolacího řízení, kdy žalobce vyčkával s úhradou daňové povinnosti do pravomocného rozhodnutí sporné právní otázky, tak dle žalovaného samotným vyčkáváním nesl žalobce riziko vzniku úroku z prodlení, pokud by byla sporná otázka uzavřena v jeho neprospěch. Takové riziko žalobce podstoupil zcela dobrovolně a vzhledem k § 252 daňového řádu si jej musel být vědom. Délka daňové kontroly byla ovlivněná celou řadou faktorů a stejně jako odvolací řízení byla ukončena v zákonné lhůtě vymezené daňovým řádem. Žalobce dále spatřoval ospravedlnitelný důvod v tom, že důvodem prodlení s úhradou daňových povinností byly dle správce daně formální nedostatky podkladů, které pro žalobce zpracovával jiný subjekt, a prodlení s úhradou daňových povinností tedy nevzniklo jakýmkoliv jednáním žalobce. K tomu žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že je povinností daňového subjektu daň vypočítat, tvrdit a dle toho i uhradit správně již napoprvé, tj. v rámci řádného daňového tvrzení. Jde přitom o odpovědnost objektivní, tzn. za výsledek, bez ohledu na zavinění daňového subjektu, a sekundární povinnost (úrok) tíží daňový subjekt, ať již provedl nesprávný výpočet z jakéhokoli důvodu. Je proto zásadně na daňovém subjektu, aby vyhodnotil veškeré skutečnosti relevantní pro stanovení daně, a jde k jeho tíži, spoléhá-li se přitom na úsudek jiné osoby. Žalovaný uzavřel, že s ohledem na absenci ospravedlnitelného důvodu, což představuje absolutní překážku prominutí úroků, se již nezabýval kritérii pro posouzení rozsahu prominutí podle § 259b odst. 3 a § 259c odst. 1 daňového řádu.
9. Podle § 259b odst. 2 daňového řádu může správce daně zcela nebo zčásti prominout úrok z prodlení nebo úrok z posečkané částky, pokud k prodlení s úhradou daně došlo z důvodu, který lze s přihlédnutím k okolnostem daného případu ospravedlnit. Při tom není vázán návrhem daňového subjektu.
10. Úprava individuálního prominutí příslušenství daně byla do daňového řádu vložena zákonem č. 267/2014 Sb. od 1. 1. 2015. Důvodová zpráva k tomuto zákonu ve vztahu k prominutí úroku z prodlení dle § 259b uvádí: „Odstavec 2 upravuje materiální kritérium, na základě jehož posouzení správce daně o prominutí meritorně rozhodne, pokud daňový subjekt naplní formální podmínky pro prominutí úroku podle odstavce 1. Tímto kritériem je existence zjevně ospravedlnitelného důvodu pro prodlení s úhradou daně. Mělo by jít

o výjimečný případ, který je z lidského hlediska omluvitelný a z hlediska materiálního představuje prohřešek spíše formalistický. Možnost docílit prominutí úroku by tak neměla svědčit daňovým subjektům, které se do prodlení dostaly v důsledku vlastní liknavosti, nezodpovědnosti či dokonce úmyslného jednání.“

11. Na základě shora uvedeného má soud za to, že žalovaný vyhodnotil podmínku existence ospravedlnitelného důvodu zcela korektně a zákonně, odůvodnění je řádné a přezkoumatelné, přičemž s jeho závěry se soud zcela ztotožňuje. Žalobní námitka, že k doměření daně žalobci došlo v důsledku neplnění povinností jiným subjektem, nemůže, s ohledem na objektivní odpovědnost daňového subjektu ve vztahu k jeho daňovým povinnostem, obstát. Soud připomíná, že institut prominutí úroku z prodlení slouží, jak je patrné z výše uvedené důvodové zprávy, k řešení zcela výjimečných případů, které jsou lidsky omluvitelné a představují prohřešek spíše formalistický. Posuzování ospravedlnitelnosti důvodů prodlení pak nesmí vytvářet stav, kdy by se daňové subjekty mohly spoléhat na to, že jim porušení určité povinnosti bude prominuto. Totéž lze dle mínění soudu vztáhnout i na porušení povinnosti třetí osoby, bylo-li příčinou prodlení. Pokud má žalobce za to, že se do prodlení dostal z důvodu jednání třetí osoby, je namístě, aby škodu v podobě úroku z prodlení uplatnil v soukromoprávním sporu s touto třetí osobou. Žalovaný tedy nepochybil, pokud na základě vlastní správní úvahy dospěl k závěru, že danou škodu není na místě kompenzovat prominutím úroků z prodlení. Soud souhlasí s žalovaným i v tom, že již nebylo nutno vyhodnocovat kritéria rozsahu prominutí podle § 259b odst. 3 a § 259c odst. 1 daňového řádu, tedy ekonomické a sociální poměry žalobce či četnost porušování povinností při správě daně, neboť u žalobce nebyl vůbec shledán ospravedlnitelný důvod prodlení ve smyslu § 259b odst. 2 daňového řádu, jehož absence představuje absolutní překážku prominutí úroků.
12. Napadené rozhodnutí není v rozporu ani se závěry judikatury správních soudů, neboť žalovaný se zcela adekvátně, vzhledem k obecné a nepřiléhavé argumentaci žalobce, zabýval naplněním, resp. nenaplněním, ospravedlnitelného důvodu pro prominutí úroků z prodlení. Žalovaný se tedy, na rozdíl od žalobcem zmiňované věci, kterou řešil Krajský soud v Plzni, řádně vypořádal s důvody uvedenými žalobcem v žádosti.
13. Jelikož tedy soud z výše uvedených důvodů seznal všechny v žalobě vznesené námitky proti žalovanému rozhodnutí za nedůvodné, je nucen uzavřít, že žaloba je jako celek rovněž nedůvodná. Jako takovou pak zdejší soud žalobu výrokem I tohoto rozsudku zamítl podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s.
14. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., když procesně úspěšnému žalovanému nebyla přiznána náhrada nákladů řízení proti žalobci, neboť jeho náklady nepřesáhly běžnou úřední činnost.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu.

Ostrava 29. listopadu 2023

Mgr. Jiří Gottwald

Shodu s prvopisem potvrzuje

předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje